

Protokół

obrad sejmowych z dnia 16. Kwietnia 1866.

Posiedzenie sześćdziesiąte ósme.

Obecni: Marszałek książę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Geringer, Kulczycki, Sawczyński i Ludwik hr. Wodzicki.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych z początku 108, w ciągu posiedzenia 130.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 10¹/₂.

Protokół posiedzenia z dnia 14. Kwietnia został odczytany i przyjęty.

Odczytano dalszy ciąg petycji do Sejmu wniesionych od liczby 2560 do liczby 2577 włącznie.

Z tych 4 odesłano wprost do Wydziału krajowego, a 3 do komisji dla administracyjnego podziału kraju.

Z porządku dziennego następuje trzecie czytanie uchwał o dodatku do emerytury Pawulskiego w kwocie 250 złr., o wsparciu Bojarskich w kwocie 105 złr., o podwyższeniu pensji Leonowiczowej do kwoty 200 złr., o wsparciu Rzepińskiej w kwocie 120 złr. od 1. Stycznia 1866., o stypendyach dla szkoły dublańskiej w kwocie 1.000 złr., o zasiłkach dla Towarzystwa męczynnego w kwocie 500 złr., dla szkoły czernichowskiej w kwocie 5.000 złr. od 1. Stycznia 1866., dla szkoły dublańskiej w kwocie 5.000 złr. od 1. Stycznia 1866., dla zakładu ciemnych w kwocie 500 złr. od 1. Stycznia 1866. i dla komisji fizjograficznej w Krakowie w kwocie 1.500 złr. w. a. od 1. Stycznia 1866. r.

Izba przyjmuje te uchwały w trzeciem czytaniu.

Również przyjęła Izba w trzeciem czytaniu uchwałę o zniesieniu premii za nabicie drapieżnych zwierząt.

Z kolei następuje sprawozdanie komisji administracyjnej, co do przedłożenia rządowego, zawierającego projekt do prawa o drogach.

Sprawozdawca poseł Szumańczowski.

Przy odczytaniu „ustawy obowiązującej dla królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z wielkiem księstwem Krakowskiem, o prestacyach i kompetencyi co do dróg publicznych“, sprawozdawca poprawia myłki druku i dyktuje zmiany, jakie w tym projekcie nastawy komisya poczyniła już po wydrukowaniu sprawozdania. Zmiany te zaszły w §§. 4., 7., 12., 18., 21., 22., 24. i 29.

Podczas ogólnej rozprawy zabiera głos poseł x. Kuryłowicz i zastrzega sobie poprawkę do §§. 11. i 12., to samo zastrzega sobie poseł Demków do §. 11.

Poseł Krzeczunowicz wnosi w tej sprawie, co następuje:

„1. przejść do porządku dziennego nad projektem ustawy o drogach;

2. polecić Wydziałowi krajowemu bliższe tej sprawy zbadanie i przedłożenie dotyczącego projektu do ustawy na najbliższej kadencji Sejmu.“

Po przemówieniu posłów: Starncha, Russieckiego, Ludwika Skrzyńskiego, Henryka Wodzickiego, Kowbasiuka i Wężyka, wniesiono zamknięcie dyskusji, na co się Izba zgodziła.

Marszałek przerywa na kilka minut posiedzenie, aby dać dwunastu mowcom czas wybrania mowców jeneralnych za i przeciw wnioskowi posła Krzeczunowicza.

Za tym wnioskiem wybrano mowcę hr. Golejowskiego, — przeciw wnioskowi hr. Adama Potockiego.

Po przemówieniu tych mowców i uwagach sprawozdawcy, upadł przy głosowaniu wniosek posła Krzeczunowicza.

Następuje rozprawa szczegółowa nad ustawą.

Tytuł ustawy, jako też i §. 1. Izba przyjęła podług projektu komisji.

Przy §. 2. wnosi poseł Ludwik Skrzyński następującą poprawkę:

„Drogami krajowemi są te, które dzisiaj uznane są za drogi krajowe, lub te, które ustawą krajową za drogi krajowe uznane będą.“

Poprawka ta upadła, a §. 2. przyjęto podług projektu komisji.

Również przyjęto §§. 3. i 4. podług tegoż projektu.

Poseł Ludwik Skrzyński wnosi przy §. 5., aby ten paragraf zformułować w sposób następujący:

„Mosty, przewozy i budowy sztuczne uważane będą za części tej drogi, na której się znajdują. Ze względu jednak na szczególność ważność lub kosztowność przedmiotu takiego, może być w tej mierze postanowiony wyjątek przy drogach gminnych przez reprezentację powiatową, a przy drogach powiatowych przez reprezentację krajową.“

Wniosek ten upadł, a paragraf dotyczący przyjęto podług projektu komisji. Przy §. 6. podaje poseł Wężyk następujący dodatek:

„Wysoki Sejm zechce uchwalić do §. 6. drugi ustęp: kiedy Sejm krajowy nie jest zwołanym, Wydział krajowy wydaje w tym względzie tymczasowe rozporządzenia, za porozumieniem się z c. k. Namiestnictwem.“

Poseł Adam hr. Potocki proponuje do tego paragrafu następujący dodatek: „i stanowanie o uwolnieniach od opłaty myta.“

Po przemówieniu sprawozdawcy upadły przy głosowaniu dodatki posłów Węzyka i Adama hr. Potockiego, a §. 6. przyjęto podług projektu komisji.

Przy §. 7. wnoszą dodatki poseł Grocholski i poseł Smarzewski do ustępu 2.

Pierwszy wnosi:

„Sejm uchwali: Pierwszy ustęp §. 7. ma brzmieć: zakładanie nowych dróg powiatowych winno poprzedzić co do względów politycznych i wojskowych także przyzwolenie właściwych władz.“

Wniosek ten upadł, a ustęp 1. §. 7. przyjęto podług projektu komisji.

Wniosek posła Smarzewskiego dodaje po słowach „drogi powiatowej“ słowa „za uchwałą reprezentacji powiatowej“; — po słowach „drogi gminnej“ słowa „za uchwałą rady gminnej.“ Wniosek ten Izba przyjmuje; zatem paragraf dotyczący brzmi jak następuje:

„Zaniechanie drogi krajowej, jako takiej, nastąpić może tylko na mocy ustawy krajowej, drogi powiatowej zaś za uchwałą reprezentacji powiatowej i za przyzwoleniem c. k. Namiestnictwa i Wydziału krajowego; nareszcie drogi gminnej za uchwałą rady gminnej w porozumieniu z przełożonym obszaru dworskiego za zezwoleniem rady powiatowej i politycznej władzy powiatowej.“

Przy §. 8. proponuje poseł x. Pawlików, aby przed tym paragrafem umieścić §. 6. projektu rządowego.

Poseł Wężyk wnosi poprawkę:

„Wysoki Sejm zechce uchwalić: każda droga gminna, powiatowa i krajowa winna mieć najmniej 30 stóp wraz z rowami.“

Wnioski posła x. Pawlikowa i posła Węzyka upadły.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 2³/₄.

Następne posiedzenie o godzinie 6. wieczorem.

Na porządku dziennym dalszy ciąg rozpraw nad ustawą drogową.

L. Sapięha, w. r.

Z. Sawczyński, w. r.

L. Wodzicki, w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 16. Kwietnia 1866. r. wniesionych do Sejmu:

2560. Nycz Daniel, z Żurawnik, przez posła x. Olcyngiera, o pomoc do otrzymania metryki chrztu.
 2561. Skarb Trynca i gminy do tegoż należące, przez posła Zyblikiewicza, o przyłączenie ich do powiatu leżajskiego, w razie niepozostawienia urzędu powiatowego w Przeworsku.
 2562. Gminy powiatu ciężkowickiego, przez posła Trzecieckiego, o nwołnienie ich od płacenia dodatku na drogi krajowe i obwodowe.
 2563. Gmina Nasiczne, przez posła Starucha, ponownie o zapomogę.
 2564. Gmina Caryńskie, przez posła Starucha, ponownie o zapomogę.
 2565. Gmina Ostapkowce, przez posła Kowbasiuka, ponownie o pozwolenie sadzenia tytoniu.
 2566. Gmina Alfredówka, przez posła Kobylarza, o prawo do pasania i zbierania w lasach jadaclskich.
 2567. Gmina Jedryszkowce, przez posła Cichorza, o pastwiska i drzewo na opał.
 2568. Witryk Jacko, przez posła x. Fortnnę, w sprawie sporu o grunt przez jego przodków posiadany.
 2569. Urząd powiatowy w Ihrowicy, przez posła x. Fortunę, przedkłada prośby gmin: Dubowce, Berzowica mała, Małaszowce, Ihrowica, Stęchnikowce, Mszaniec i Ditkowce, Płotycze, Iwaczow dolny i górny i Antoniego Tomaszewskiego, o zapomogę.
 2570. Gmina Turzyłów, przez posła Hoppena, o sprzedawanie jej soli topkowej poniżej terażniejszej ceny soli czerwonej dla bydła.
 2571. Gmina Turzyłów, przez posła Hoppena, ponownie o zapomogę.
 2572. Gmina Trawotłoki, przez posła Hoppena, o wypłacenie jej należytości za robociznę przy gościńcu.
 2573. Gmina miasta Doliny, przez posła Hoppena, ponownie o oddanie szkoły tamtejszej pod nadzór konsystorza łacińskiego.
 2574. Mieszkańcy starozakonni miasta Kopyczyńce, przez posła Horodyskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Kopyczyńcach.
 2575. Gmina izraelicka miasta Kopyczyńce, przez posła Borysikiewicza, ponawia prośbę o pozostawienie urzędu powiatowego w Kopyczyńcach.
 2576. Gminy powiatu jazłowieckiego, przez posła Hubickiego, o wynagrodzenie za robociznę przy gościńcu.
 2577. Gmina miasta Kamionki strumiłowej, przez posła Hubickiego, o wyjednanie u Rządu zwrócenia jej kwoty uzyskanej za sprzedane grnnta, dane niegdyś przez gminę pod budynki wojskowe.
Z tych liczby: 2563, 2564, 2569 i 2571 odsełają się wprost do Wydziału krajowego;
zaś liczby: 2561, 2574 i 2575 do komisji dla spraw administracyjnego podziału kraju.
-

